

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д. Є. ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Циклова комісія «Теорія музики»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Стегней С.Н. Стегней С.Н.

01 вересня 2025
Дата

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНЦЕРТНО-ЛЕКТОРСЬКА ПРАКТИКА

галузь знань
спеціальність
освітньо-професійний ступінь
освітньо-професійна програма

02 Культура і мистецтво
025 Музичне мистецтво
Фаховий молодший бакалавр
Музичне мистецтво

Розробники: Стинич Наталія Іванівна, викладачка-методистка

Програму навчальної дисципліни «Концертно-лекторська практика» обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Теорія музики», протокол №1 від 27 серпня 2025 року

Голова циклової комісії

Підпис

Стинич Н.І.

під

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Курс: 2, 3, 4
	Семестр 3, 4, 5, 6, 7, 8
	Аудиторні заняття - 10
	Практичні – Індивідуальні заняття – 10 год.
Загальна кількість годин – 150	Самостійна робота - 140 год.
	Форми підсумкового контролю: залік - 8 семестр

Статус дисципліни: обов'язкова

Мова навчання: українська

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Концертно-лекторська практика» ставить за мету підготувати здобувачів освіти до просвітницької діяльності, познайомити їх з умовами публічних виступів, навчити грамотно аналізувати зміст концерту-лекції, будувати свій вихід на сцену, виробити чітку та грамотну вимову, дикцію. Прищеплення інтересу до творчої позакласної роботи, просвітницької діяльності в пропаганді найяскравіших зразків світового мистецтва і народної творчості. Дисципліна «Концертно-лекторська практика» має на меті всебічно розвивати професійні навички публічних виступів майбутнього музикознавця, розкривати та стимулювати творчі здібності музикознавця-лектора в співпраці з виконавськими колективами та солістами; музичного та аналітичного мислення при складанні та аналізі концертних програм; оволодіння прийомами контактування зі слухацькою аудиторією різних вікових категорій.

До завдань навчальної дисципліни «Концертно-лекторська практика» входить:

- формування професійної майстерності музикознавця-лектора;
- сприяння поглибленому усвідомленню завдань суспільної музично-популяризаторської діяльності;
- розвиток творчих можливостей;
- сприяння розвитку пам'яті, уваги;
- вдосконалення навичок ораторської майстерності;
- оволодіння основними типами публічних виступів.

Концертно-лекторська практика проводиться на базі Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора (також можуть бути проведені ряд заходів у мистецьких школах, навчальних закладах різного рівня та закладах культури). За змістом здобувач освіти може підготувати вступне слово перед концертом або ж анотацію музичних творів, яка оголошується для налаштування слухача при наступному звучанні твору що виконуватиметься, можлива бесіда в невеликій аудиторії чи розгорнута лекція-концерт. При наявності постійних місць для виконавської практики (наприклад, у школах естетичного виховання) можливе проведення циклів бесід про музику.

Під час ведення концерту традиційно від здобувача освіти потребується чітке і грамотне оголошення виконавця концертних номерів за попередньо підготовленим текстом. Манера ведення концерту переважно академічна. Тобто, можна вважати роль ведучого як головного в тому, що, розмовляючи зі сцени із слухачами, завдяки своєму професійному мистецтву, він може об'єднувати всі номери в єдине художнє ціле, забезпечуючи успіх концерту.

Необхідною умовою для успішного проведення концертно-лекторської практики є грамотна і виразова усна мова. За відсутності такої якості деяким здобувачам освіти концертно-лекторську практику можливо замінити якоюсь іншою формою музично-просвітницької роботи, наприклад, проведенням позакласних заходів з учнями сектора педагогічної практики.

Зміст концертно-лекторської практики визначається викладачем-консультантом.

Опановуючи роль ведучого концерту теми виступів здебільшого зводяться до програм виступів здобувачів освіти виконавських відділів Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора на поточний навчальний рік, а також концерти, що проводяться в концертних залах міста. Вони мають бути актуальними, цікавими, корисними і доступними як для аудиторії, так і для практикантів.

Публічному виступу повинна передувати кропітка підготовка, що включає: підбір літератури, опанування матеріалом, відбір музичних ілюстрацій, виклад розгорнутого плану, тез і повного тексту лекцій, робота над усною мовою. Здобувач освіти має бути готовим до ведення діалогу з аудиторією. Викладач-консультант повинен бути присутній на концерті і потім провести детальне методичне обговорення.

Щоб мати успіх ведучий концерту повинен тонко відчувати настрій слухачів, бути готовим до непередбачуваної імпровізації, володіти своїми емоціями, залишаючи всі проблеми повсякденного життя поза сценою. Своїми анотаціями, кваліфікованими, грамотними оголошеннями ведучий концерту допомагає слухачам налаштуватися на музичний номер. Правильно оголошений музичний номер допомагає підкреслити все найголовніше, найбільш важливе для виконавця, цікаве для слухача.

Облік концертно-лекторської практики проводиться викладачем-консультантом, який розробляє тематику концерту, складає репертуарні списки, веде облік проведених концертів, аналізує виступи та оцінює роботу здобувача освіти. На репетиціях, використовуючи навички студента, він продовжує формувати вміння створювати і реалізувати ідейно-художній зміст творів, настроювати на позитивний лад. Викладач повинен привчати здобувача освіти до узагальнення одержаних знань, умінь і навичок та до їх практичного використання, до уміння аналізувати свою бесіду, вимову, зміст оголошення, анотації, лекції, виховувати почуття відповідальності за якість, зміст концерту-лекції.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Концертно-лекторська практика»:

Повинен знати:

– основні правила сценічної поведінки;

- структуру, функції, принципи, методи, основні категорії музично-популяризаторської діяльності;
- основні прийоми побудови тексту промови;
- складати музикознавчий коментар до запропонованої програми концерту;
- користуватися всіма доступними джерелами знань, самостійно добирати матеріал до підготовки публічної промови, узагальнювати його відповідно до потреб концертної програми та вікових особливостей аудиторії.

Повинен вміти:

- використовувати набуті знання і навички на практиці при роботі над підготовкою концерту-лекції;
- вільно володіти основними прийомами лекторської промови, користуватися ними під час публічних виступів;
- володіти бездоганною дикцією і поставленим мовленнєвим голосом;
- використовувати в роботі засоби масової комунікації, в т. ч. комп'ютерні джерела інформації;
- виходячи із змісту концерту, використовуючи знання з музично-теоретичних дисциплін, засобами професії створювати власний підхід до оголошення номеру, анотації до нього;
- вміти володіти власними емоціями, вміти настроїти себе, вміти долати сценічний страх;
- грамотно працювати з текстом, здійснюючи при цьому слуховий контроль над інтонацією, дотриманням чіткої дикції;
- на основі володіння лекторською практикою вміти правильно пояснити слухачам, який твір прозвучить, яка історія його створення, відомості про композитора, на що звернути увагу при прослуховуванні твору;
- користуватися всіма доступними джерелами знань, самостійно добирати матеріал до підготовки публічної промови, узагальнювати його відповідно до потреб концертної програми та вікових особливостей аудиторії;
- володіти ораторською майстерністю;
- володіти музично-теоретичними знаннями та методико-виконавськими навичками.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Попередньо здобуті знання мистецького спрямування, вивчення циклу музично-теоретичних та загальноосвітніх дисциплін.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ

І СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 7 Використовувати відповідні інформаційні, технічні, цифрові ресурси для запису та/або аранжування музичних композицій, розробки музично-інформаційних презентацій, опрацювання нотного тексту.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності

РН 12 Провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 14 Розробляти та документувати навчально-методичні/творчі матеріали, вести документацію, пов'язану з виконанням професійних обов'язків.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

РОЗПОДІЛ ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ГОДИН

МІЖ ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступна бесіда. Мета і завдання практичного курсу. Різновиди концертно-лекторських виступів за тематикою. Публічні практичні виступи за графіком навчального закладу.

Публічна діяльність музикознавця. Професійна характеристика лектора-музикознавця. Основні вимоги до підготовки публічного виступу: підготовка тексту промови, вміння вільно триматися перед публікою, володіння голосом і мімікою. Підготовка виступу: тему виступу треба вибирати ретельно, краще зупинитися на тому, що добре знайоме і цікаво особисто. Сформулювати основну мету виступу, надати відповіді на питання, навіщо говорити (мета) і про що говорити (засоби досягнення мети). Визначити стилістику спілкування: опис, коментарі, роз'яснення або виклад нової версії. Визначити «тональності» виступу: мажорна; жартівлива; урочиста. Надати характеристику передбачуваної аудиторії: вік, рівень зацікавленості у вашій темі, рівень обізнаності і т. п. Етапи роботи: аналіз концертної програми; узагальнена інформація про виконавців, за необхідності «темброва партитура» концерту; визначення власної позиції до запропонованої концертної програми, що ґрунтується на попередньому уважному прослуховуванні всіх творів, що заплановані в концерті; підбір матеріалів для тексту промови, що включають яскраві приклади з життя композиторів, виконавців, з історії музичних інструментів; визначення приналежності композиторів до певної художньо - історичної доби, національної школи, творчої групи і т. ін.; розробка композиційного плану - сценарій заходу, порядок виступу виконавців; підготовка тексту промови; перевірка грамотності тексту; проведення самостійних та аудиторних репетицій виступу.

Різновиди музикознавчих виступів: лекція-концерт, тематична лекція- концерт, концерт-бесіда, вступна промова перед концертною програмою/номерама концертної програми, презентація виконавця, колективу, твору, видання, вистави і т. ін. До публічних заходів відносяться також круглі столи, відео презентації, теле і радіо передачі.

Структура лекції - концерту: 1. Вступ складає 10-15% від загального часу лекції - концерту. Вступ – важлива частина, так як найбільше запам'ятовується слухачами. Він включає: привітання, зазначення назви заходу/концерту,

пояснення мети, загальну характеристику концертної програми з метою чіткого визначення стрижневої ідеї виступу. 2. Основна частина складає 60-65% від загального часу лекції - концерту та включає: текст лектора – 20%, музичні номери – 40-45% Основна частина передбачає всебічне обґрунтування головної ідеї та розкриття теми. Деякі варіанти системної побудови: проблемний виклад; хронологічний виклад; виклад від причин до наслідків (від часткового до загального); індуктивний виклад (від загального до конкретного). Розгляд різних аспектів, що сприяють кращому осмисленню слухачами ідеї. Предмет виступу повинен розкриватися конкретно і чітко. Повинно бути підібрано якомога більше фактологічних матеріалів і необхідних прикладів, порівнянь. Варто звертатися до поезії, художнього слова; використовувати відео презентації творів живопису, архітектури, фото-матеріалів та ін. Водночас, не треба намагатися «втиснути» занадто багато матеріалу в обмежений час. Всі «допоміжні» ресурси мають бути спрямовані на розкриття основної теми заходу і потребують ретельного відбору. 3. Висновок складає 20-30% від загального часу лекції - концерту. Формулювання висновків, що впливають із головної мети та основної ідеї виступу.

Тема 2 Розробка тематики лекцій та концертних програм, присвячених історії му-зичних жанрів, окремих видатних музичних творів.

Прийоми лектора, або важливі дрібниці. Фрази. Короткі фрази легше сприймаються на слух, ніж довгі. Необхідно уникати складних речень, причетних і дієприкметникових оборотів. Паузи - дуже важливий елемент виступу. Відомо, що слова звучать переконливіше після міні-пауз. Не слід говорити без паузи довше, ніж 5,5 сек. Час. Аудиторія уважно слухає і сприймає мову не більше 15-20 хвилин. Темпоритм. Найсприятливіша швидкість для сприйняття складає приблизно 100 слів за хвилину.

Грамотність. Перевірте за словниками значення слів, які ви використовуєте. З'ясуйте правильність їх вимови. Конспект. Основні тези промови краще записати на невеликі картки. Читати текст не рекомендується, бажано вивчити його напам'ять і вимовляти по пам'яті, лише час від часу заглядаючи в свої нотатки.

Тема 3 Підбір літератури, її систематизація та аналіз, опрацювання. Підбір ілюстративного матеріалу з суміжних видів мистецтв. Робота з музичним матеріалом, складанням анотацій, побудова виступу концертної програми.

Тематика лекцій для підбору літератури, її систематизації, аналізу, опрацювання та підбору ілюстративного матеріалу:

Цикл лекцій «Історія як художня реальність – погляд із ХХІ століття» для студентів коледжу, «І.С. Бах – велич доби Бароко», «Романтизм у поезії, музиці, живопису», (можливі також інші варіанти).

Теми лекцій-концертів : «Опера: сучасне і майбутнє», «Їх голоси лунають крізь століття (народні музичні інструменти)», «Серце скрипаля...», «Безмежний світ музики для духових інструментів», «Слухаємо джаз», «Від домашнього музикування до художнього відкриття» (можливі також інші варіанти).

Тема 4. Розробка тематики лекцій та концертних програм, присвячених історії му-зичних інструментів, окремих оркестрів, ансамблів, видатних виконавців, конкурсів, фестивалів, вистав та ін.

Контакт з аудиторією. Поради. Обведіть поглядом всю аудиторію. Зафіксуйте для себе поглядом кількох із присутніх, які стануть зоровими точками опори в

вашому виступі, потім починайте говорити. Привітання. Спілкування з аудиторією. Звернення до аудиторії допомагає встановити довірчий контакт в ході виступу. Непрямими зверненнями можуть служити такі вирази: «Як вам відомо», «Упевнений, що вас це не залишить байдужими» і т.д. Жести і міміка дають людині куди більше вражень, ніж все, що ви вимовляєте. Потрібно показати себе живим і енергійним. Прийміть відкриту позу і час від часу демонструйте посмішку. Аудиторія. Враховуйте культурні, національні, релігійні та інші особливості аудиторії. Також з великою обережністю потрібно використовувати жарти на національну або релігійну тематику. Емоційність. Безпристрасна і млява мова не викликає відгуку в серцях слухачів, якою б цікавою і важливою теми вона не торкалася. І, навпаки, іноді навіть не зовсім складний виступ торкнеться аудиторії, якщо оратор говорить про накіпїле на душі, якщо аудиторія повірить у щирість виступаючого. Несподіванки. Сприймайте філософськи будь-які несподіванки і незручності - поломку мікрофона, падіння на підлогу склянки з водою, раптову паузу і т.п. Найкраще реагувати на це з гумором, обіграти в вигідному для себе ключі. Останній акцент – прощання. Завершуючи промову, необхідно подивитися в очі слухачам і сказати що-небудь приємне, продемонструвавши своє задоволення від спілкування з аудиторією. Такий позитивний інформаційний імпульс в фіналі залишиться в пам'яті людей, в їх сприйнятті вашого публічного виступу.

Тема 5 Різновиди лекторських виступів за тематикою. Публічні практичні виступи за графіком навчального закладу.

Різновиди музикознавчих виступів: лекція-концерт, тематична лекція- концерт, концерт-бесіда, вступна промова перед концертною програмою/номерама концертної програми, презентація виконавця, колективу, твору, видання, вистави і т. ін. До публічних заходів відносяться також диспути, круглі столи, відео презентації, теле і радіо передачі.

Тема 6 Створення плану-сценарію на основі обраної теми, концертної програми та форми виступу.

Вивчення і визначення характеристики складу слухацької аудиторії та акустичних умов приміщення (бази) виступу.

Тематика лекцій для створення плану-сценарію, розробки концертних програм з урахуванням вікових категорій слухачів:

Цикл лекцій для студентів коледжу: «Мирослав Скорик та його учні»; «Леся Дичко - берегиня українського хорового співу», «Микола Лисенко – композитор, хоровий диригент, піаніст, викладач, суспільно-громадський діяч», «Уклін Шопену», «Максим Березовський, Дмитро Бортнянський - долі, натхнення, пам'ять», «Ведель – Сковорода: долі, натхнення, пам'ять» (можливі також інші варіанти).

Тема 7 Підбір літератури, її систематизація та аналіз, опрацювання. Підбір ілюстративного матеріалу з суміжних видів мистецтв.

Тематика лекцій для підбору літератури, її систематизації, аналізу, опрацювання та підбору ілюстративного матеріалу:

Цикл лекцій «Історія як художня реальність – погляд із ХХІ століття» для студентів коледжу (читальна зала бібліотеки ДАМ): «В.Барвінський – дзеркало епохи», «Романтизм у поезії, музиці, живопису», (можливі також інші варіанти). Програми лекцій-концертів Студентської філармонії: «Опера: нове прочитання», «Коломийка - життя у єдності (народні музичні

інструменти», «Серце скрипаля...», «Безмежний світ музики для духових інструментів» (можливі також інші варіанти).

Тема 8 Робота з технічними засобами. Робота над дикцією, вимовою.

Робота над основними прийомами ведення концерту.

Репетиція. Відшліфування фраз, інтонацій, міміки перед дзеркалом.

Виступ не повинен бути монотонним, тому слід міняти тембр голосу, підкреслюючи нові і важливі думки.

Одяг. Універсальне правило успішного публічного виступу – не допускати дисбалансу між тим, що ви говорите, і тим, як ви виглядаєте. Одяг та взуття не повинні доставляти вам внутрішній дискомфорт і відволікати увагу аудиторії.

Психологічний настрій. При вході до аудиторії рухайтесь впевнено, не «насінням» і не робіть метушливих рухів. Не поспішайте відразу починати виступ, зробіть паузу (5-7 секунд), щоб підготувати себе психологічно і налаштувати аудиторію на спілкування. При сильному хвилюванні зробіть кілька глибоких вдихів і видихів перед початком мовлення.

Тема 9 Складання хронометражу виступу, проведення репетицій.

Знайомство з іншими видами публічної музикознавчої діяльності: репортаж, інтерв'ю, анонс, огляд, інформаційний коментар.

Складання хронометражу виступу включає 10-15% від загального часу лекції - концерту. Вступ – важлива частина, так як найбільше запам'ятовується слухачами. Він включає: привітання, зазначення назви заходу/концерту, пояснення мети, загальну характеристику концертної програми з метою чіткого визначення стрижневої ідеї виступу. Основна частина складає 60-65% від загального часу - концерту та включає: текст лектора – 20%, музичні номери – 40-45% Основна частина передбачає всебічне обґрунтування головної ідеї та розкриття теми. Деякі варіанти системної побудови: проблемний виклад; хронологічний виклад; виклад від причин до наслідків (від часткового до загального); індуктивний виклад (від загального до конкретного). Розгляд різних аспектів, що сприяють кращому осмисленню слухачами ідеї. Предмет виступу повинен розкриватися конкретно і чітко. Повинно бути підібрано якомога більше фактологічних матеріалів і необхідних прикладів, порівнянь. Варто звертатися до поезії, художнього слова; використовувати відео презентації творів живопису, архітектури, фото-матеріалів та ін. Водночас, не треба намагатися «втиснути» занадто багато матеріалу в обмежений час. Всі «допоміжні» ресурси мають бути спрямовані на розкриття основної теми заходу і потребують ретельного відбору. Висновок складає 20-30% від загального часу лекції - концерту. Формулювання висновків, що впливають із головної мети та основної ідеї виступу.

Репортаж — інформація, повідомлення, розповідь в періодичних виданнях, у радіо- і телепередачах про важливі події суспільного життя, а також мистецької та літературної дійсності, матеріал з місця подій. Термін походить від французького «reportage», яке, у свою чергу, містить латинський корінь «reporto», що означає *передавати*. Репортажі зазвичай поділяються на телевізійні, газетні та радіо репортажі, а також вони можуть бути опубліковані в журналах та інтернет-виданнях. Основні типологічні ознаки репортажу: послідовне зображення події — динаміка оповіді, пов'язана з тривалістю дії;

наочність — створення образної картинки за допомогою предметного опису деталей, наведення подробиць, відтворення вчинків і реплік дійових осіб; максимальна документальність — репортаж не може бути реконструкцією події або творчою вигадкою (можливим у нарисі або фейлетоні); емоційно забарвлений стиль оповіді, що надає додаткової переконливості; активна роль особистості репортера, що дозволяє не тільки побачити подію очима журналіста, але й провокує самостійну роботу уяви слухача/читача. Існує поділ репортажів на 3 групи: подієві (новинні); тематичні; поставні (здійснюються за сценарієм, як постава в театрі).

Інтерв'ю (англ. interview) — це бесіда, вибудована за певним планом через безпосередній контакт інтерв'юера з респондентом з обов'язковою фіксацією відповідей. В соціології використовується як один з основних методів збору первинної соціологічної інформації. В журналістиці, в тому числі в музичній, є самостійним жанром, що представляє суспільно вагому новину у вигляді відповідей особи на запитання журналіста.

Анонс (фр. annonce — оголошення) — попереднє коротке повідомлення, узагальнення про проведення окремої широкомасштабної акції (наприклад, попередня реклама концерту, музичного проекту, музичної вистави, тощо), що має відбутися найближчим часом, зі стислим викладом змісту.

Огляд — аналітичний жанр, що ознайомлює читачів із найважливішими подіями життя, в тому числі й музичного, країни, області, міста, навчального закладу за певний період часу. Огляд музичних подій — це жанр музичної журналістики, що містить інформацію, оцінку та узагальнення сукупності однорідних фактів зі сфери музичної діяльності за певний період із метою надати аудиторії об'єктивну і цілісну картину, своєрідну інформаційно-аналітичну панораму з обраного питання.

Тема 11 Робота над сценічним виконанням промови. Репетиція. Одяг.

Психологічний настрій.

Репетиція. Відшліфування фраз, інтонацій, міміки перед дзеркалом.

Виступ не повинен бути монотонним, тому слід міняти тембр голосу, підкреслюючи нові і важливі думки.

Одяг. Універсальне правило успішного публічного виступу – не допускати дисбалансу між тим, що ви говорите, і тим, як ви виглядаєте. Одяг та взуття не повинні доставляти вам внутрішній дискомфорт і відволікати увагу аудиторії.

Психологічний настрій. При вході до аудиторії рухайтесь впевнено, не «насінням» і не робіть метушливих рухів. Не поспішайте відразу починати виступ, зробіть паузу (5-7 секунд), щоб підготувати себе психологічно і налаштувати аудиторію на спілкування. При сильному хвилюванні зробіть кілька глибоких вдохів і видихів перед початком мовлення.

Тема 12 Складання анотацій до музичних творів у концерті з творів різних композиторів. Публічні практичні виступи за графіком навчального закладу. Анотації до музичних творів у монографічній лекції-концерті.

Складання анотацій до музичних творів (від 5 до 7 творів) у монографічних лекціях-концертах: «М. Скорик», «М. Леонтович», «М. Лисенко», «Ф. Шопен», «Дж. Верді», «Л. Бетховен», «Д. Мійо та Ф. Пуленк» і т. ін.

Складання анотацій до музичних творів (від 5 до 7 творів) у лекціях- концертах із творів різних композиторів: «Її Величність МУЗИКА», «Музичний круїз Європою», «Музичні подорожі до Італії», «Відень – музична столиця Європи», «Оперні театри світу», «Слухаємо джаз», «Різдво співає» і т. ін.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КОНЦЕРТІВ

1. Звітні концерти здобувачів освіти виконавських відділів Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора.
2. Концерт Студентської філармонії Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора.
3. Тематичні концерти.
4. Композитори-дітям.
5. Концерт з творів українських композиторів.
6. Концерт, приурочений творчості певного композитора.
7. Концерт-лекція, з творів певного музичного стилю.
8. Концерти учнів Музичної студії Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора.
9. Ювілейні концерти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6
3-й семестр					
II курс					
Тема 1. Вступна бесіда. Мета і завдання практичного курсу. Різновиди концертно-лекторських виступів за тематикою. Публічні практичні виступи за графіком навчального закладу.	7	-	-	1	6
Тема 2. Розробка тематики лекцій та концертних програм, присвячених історії музичних жанрів, окремих видатних музичних творів.	8	-	-	-	8
Всього годин:	15	-	-	1	14
4 семестр					
II курс					
Тема 3. Підбір літератури, її систематизація та аналіз, опрацювання. Підбір ілюстративного матеріалу з суміжних видів мистецтв. Робота з музичним матеріалом, складанням анотацій, побудова виступу концертної програми.	6	-	-	1	5
Тема 4. Розробка тематики лекцій та концертних програм, присвячених історії музичних інструментів, окремих оркестрів, ансамблів, видатних виконавців, конкурсів, фестивалів, вистав та ін.	9	-	-	-	9
Всього годин:	15			1	14
5 семестр					
III курс					
Тема 5. Різновиди лекторських виступів за тематикою. Публічні практичні виступи за графіком навчального закладу.	15	-	-	1	14
Тема 6. Створення плану-сценарію на основі обраної теми, концертної програми та форми виступу. Вивчення і визначення характеристики складу слухацької аудиторії та акустичних умов приміщення (бази) виступу.	15	-	-	1	14
Всього годин:	30	-	-	2	28
6 семестр					
III курс					
Тема 7. Підбір літератури, її систематизація та аналіз, опрацювання. Підбір ілюстративного матеріалу з суміжних видів мистецтв.	15	-	-	1	14

Тема 8. Робота з технічними засобами. Робота над дикцією, вимовою. Робота над основними прийомами ведення концерту.	15	-	-	1	14
Всього годин:	30	-	-	2	28
7 семестр					
IV курс					
Тема 9. Складання хронометражу виступу, проведення репетицій. Знайомство з іншими видами публічної музикознавчої діяльності: репортаж, інтерв'ю, анонс, огляд, інформаційний коментар.	15	-	-	1	14
Тема 10. Різновиди лекторських виступів за тематикою. Розробка тематики лекцій та концертних програм, присвячених історії музичних жанрів, окремих видатних музичних творів.	15	-	-	1	14
Всього годин:	30	-	-	2	28
8 семестр					
IV курс					
Тема 11. Робота над сценічним виконанням промови. Репетиція. Одяг. Психологічний настрій.	15	-	-	1	14
Тема 12. Складання анотацій до музичних творів у концерті з творів різних композиторів. Публічні практичні виступи за графіком навчального закладу. Анотації до музичних творів у монографічній лекції-концерті.	15	-	-	1	14
Всього годин:	30	-	-	2	28
ВСЬОГО:	150	-	-	10	140

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назви тем	Кількість годин
3-й семестр	
II курс	
Тема 1. Вступна бесіда. Мета і завдання практичного курсу. Різновиди концертно- лекторських виступів за тематикою. Публічні практичні виступи за графіком навчального закладу.	6
Тема 2. Розробка тематики лекцій та концертних програм, присвячених історії му-зичних жанрів, окремих видатних музичних творів.	8
Всього годин:	14
4 семестр	
II курс	
Тема 3. Підбір літератури, її систематизація та аналіз, опрацювання. Підбір ілюстративного матеріалу з суміжних видів мистецтв. Робота з музичним матеріалом, складанням анотацій, побудова виступу концертної програми.	5
Тема 4. Розробка тематики лекцій та концертних програм, присвячених історії му-зичних інструментів, окремих оркестрів, ансамблів, видатних виконавців, конкурсів, фестивалів, вистав та ін.	9
Всього годин:	14
5 семестр	
III курс	
Тема 5. Різновиди лекторських виступів за тематикою. Публічні практичні виступи за графіком навчального закладу.	14
Тема 6. Створення плану-сценарію на основі обраної теми, концертної програми та форми виступу. Вивчення і визначення характеристики складу слухацької аудиторії та акустичних умов приміщення (бази) виступу.	14
Всього годин:	28
6 семестр	
III курс	
Тема 7. Підбір літератури, її систематизація та аналіз, опрацювання. Підбір ілюстративного матеріалу з суміжних видів мистецтв.	14
Тема 8. Робота з технічними засобами. Робота над дикцією, вимовою. Робота над основними прийомами ведення концерту.	14
Всього годин:	28
7 семестр	
IV курс	
Тема 9. Складання хронометражу виступу, проведення репетицій. Знайомство з іншими видами публічної музикознавчої діяльності: репортаж, інтерв'ю, анонс, огляд, інформаційний коментар.	14

Тема 10. Різновиди лекторських виступів за тематикою. Розробка тематики лекцій та концертних програм, присвячених історії музичних жанрів, окремих видатних музичних творів.	14
Всього годин:	28
8 семестр	
IV курс	
Тема 11. Робота над сценічним виконанням промови. Репетиція. Одяг. Психологічний настрій.	14
Тема 12. Складання анотацій до музичних творів у концерті з творів різних композиторів. Публічні практичні виступи за графіком навчального закладу. Анотації до музичних творів у монографічній лекції-концерті.	14
Всього годин:	28
ВСЬОГО:	140

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Результати навчання здобувача освіти, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікують і вимірюють у процесі контрольних заходів за допомогою критеріїв.

Оцінювання здобувачів освіти охоплює низку письмових, усних, практичних контрольних процедур, які використовують відповідно до компетентнісних характеристик (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія) результатів навчання, досягнення яких контролюється.

Результати навчання здобуча освіти, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікують і вимірюють у процесі контрольних заходів за допомогою критеріїв.

Оцінювання здобувача освіти охоплює низку письмових, усних, практичних контрольних процедур, які використовують відповідно до компетентнісних характеристик (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія) результатів навчання, досягнення яких контролюється.

Вимірювання рівня досягнення результатів навчання здійснюється експертно за критеріями.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти проводиться під час проведення поточного і підсумкового контролю.

Поточне оцінювання здійснюється на всіх етапах навчальної діяльності у формах: опитування здобувачів освіти на предмет засвоєння навчального матеріалу; тестового контролю; виконання студентами письмових контрольних робіт, перевірка самостійної роботи.

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у формі заліку або екзамену, в терміни встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеною програмою навчальної дисципліни.

За підсумком роботи студента в кінці 4-го та 6-го семестрів виставляється підсумкова оцінка. В кінці 8-го семестру – залікова оцінка.

ПІДСУМКОВІ ТА ЗАЛІКОВІ ВИМОГИ

Виставлення підсумкової та залікової оцінки передбачає врахування систематичності роботи студента, формування навичок у підборі та використанні необхідної літератури, вмінні складання невеликого коментарю, анотації до номерів концертної програми (маючи письмове оформлення текстів). За семестр студент повинен провести 2 концерти, за рік провести одну публічну лекцію та одну концерт-лекцію.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є поточний контроль знань здобувача освіти. До його основних завдань належать:

- оцінювання рівня засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу дисципліни;
- інформування здобувачів освіти про якість їх роботи над вивченням дисципліни;
- мотивація здобувачів освіти до систематичної активної роботи протягом

семестру;

- аналіз успішності та вплив викладача на процес самостійної роботи здобувачів освіти й ефективність навчального процесу в цілому.

Систематичність і активність роботи здобувача освіти протягом семестру контролюються й оцінюються за такими видами роботи:

- участь в обговоренні питань з певної теми;
- відповіді на запитання викладача;
- виконання домашніх завдань;
- застосування знань на практиці.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю здійснюється за національною (чотирибальною шкалою):

Оцінка	Критерії оцінювання
5 «відмінно»	Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на високому рівні та постійно їх поновлює. Знає професійну термінологію, може дати грамотне визначення всіх термінів. Розуміє логічні зв'язки між темами курсу, між окремими дисциплінами. Опрацьовує теоретичний матеріал на продуктивному та творчому рівнях. Володіє певним обсягом позапрограмного матеріалу, яким користується під час відповіді. Вміє використовувати необхідні теоретичні знання для пояснення незнайомих фактів. Виявляє інтелектуальну ініціативу та компетентність. При відповіді показано вільне та повне володіння матеріалом різного ступеня складності; при відповіді на додаткові питання виявляється володіння матеріалом, самостійна робота виконана у повному обсязі.
4 «добре»	Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на достатньому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення всіх термінів. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному та частково-пошуковому рівнях. Уміє зіставляти й узагальнювати, іноді доходить власних висновків. Знаходить логічні зв'язки між окремими темами курсу, може їх пояснити. Виконує стандартні завдання репродуктивного рівня з незначними помилками, які в змозі самостійно виправити і пояснити. Відповіді здобувача освіти відповідають вимогам, встановленим для оцінки «відмінно», але при цьому припускається одна-дві помилки; при відповіді на додаткові питання демонструється повне відтворення необхідного матеріалу з несуттєвими помилками, самостійна робота виконана у достатньому обсязі.
3 «задовільно»	Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на базовому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення лише основних термінів. Опрацьовує

	<p>теоретичний матеріал на репродуктивному рівні. Бачить окремі логічні зв'язки між окремими темами навчального курсу та частково розуміє логіку розкриття конкретної теми. Виконує завдання з помилками, частину з яких в змозі відтворити після виправлення викладачем. Рідко виявляє ініціативу на заняттях. Виконує більшу частину завдань, рекомендованих для самостійного виконання. Опрацьовує лише рекомендовану літературу з навчального предмета, з деякими прогалинами. Не виявляє самостійного творчого мислення, не виявляє пізнавального інтересу до дисципліни.</p>
2 «незадовільно»	<p>Володіє теоретичними знаннями навчальної дисципліни на початковому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення деяких термінів, але пояснює їх спрощено. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному рівні, переказує прочитаний матеріал без пояснень та аналізу. Не бачить логічних зв'язків у межах окремих тем навчального курсу. Виконує завдання з грубими помилками. Не виявляє ініціативи та працює безсистемно на заняттях. Не виконує завдання, рекомендовані для самостійного вивчення.</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Абрамович С. Д., Чікарьова М. Ю. Риторика. Львів : Світ, 2001. 240 с.
2. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. Львів : Світ, 1990. 232 с.
3. Грушевський М.С. Про українську мову і українську школу – К., 1991.
4. Гуревич Р. С., Каплінський В. В. Лекторська майстерність викладача вищої школи як важлива умова успішності викладацької діяльності // Наукова школа академіка І. А. Зязюна у працях його соратників та учнів: мат–ли VI науково-практичної конф. 28 травня 2020 року / за заг. ред. О. Г. Романовського. Харків : НТУ «ХП», 2020. С. 13–17.
5. Колотілова Н. А. Риторика : навч. посібн. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 232 с. 13.
6. Мовчан П. М. Ключ розуміння : есе, літературно-критичні статті. Київ : Рад. письменник, 1990. 357 с.
7. Олійник О. Б. Риторика : навч. посібн. Київ : Кондор, 2010. 181 с.
8. Онуфрієнко Г. С. Риторика : навч. посібн. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
9. Ораторське мистецтво : навч.-метод. посібн. / авт.-уклад. : І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева та ін. 2–ге вид. стер. Київ : НАДУ, 2011. 128 с.
10. Остроминський В.Д. Художньо-педагогічний аналіз музичних творів. – К., 1989.
11. Ревуцький Д. М. Живе слово. Теорія виразного читання для школи. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 199 с.
12. Русанівський В. М. Мова в нашому житті. Київ : Наук. думка, 1984. 109 с.
13. Сагач Г. М. Словник основних термінів та понять риторики: навч. посібн. Київ : МАУП, 2006. 280 с.
14. Томан Іржі. Мистецтво говорити / перекл. з чеської. Київ : Політвидав України, 1989. 293 с.
15. У діалозі з музикою: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 30 квітня – 01 травня 2020 р. – Ужгород : Вид-во «Карпати», 2020.
16. У діалозі з музикою: Зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 24–25 лютого 2022 р. – Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022
17. У діалозі з музикою: Зб. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 25-26 квітня 2024 р. - Ужгорож: Поліграфцентр «Ліра», 2024
18. Чепіга І. П. Ораторське мистецтво на Україні в XVI–XIX ст. // Українська мова і література в школі. Київ, 1989. № 10. С. 64–88.

Інформаційні ресурси

<http://mus.art.co.ua>

<https://kyivdaily.com.ua/category/muzyka/>

<http://music-ukr.blogspot.com>

<http://moderato.in.ua>

<https://theclaquers.com>

http://radiokultura.org/programs/item.html?prog_id=119

<http://www.composers21.com/>

<http://medieval.gothart.cz/en/cd.php>

<http://www.youtube.com>